

Beleid:	Mogelijke besmetting COVID-19 cliënt	
Uitgiftedatum:	30-11-2020	
Concept of definitief:	Definitief	

Inleiding

Om als zorgmedewerker veilig te kunnen werken in coronatijd zijn er door het RIVM en door de VGN-richtlijnen en professionele handreikingen opgesteld over hoe je als medewerker veilig kunt werken wanneer een cliënt mogelijk besmet is met het coronavirus.

In de basis kun je veilig werken als iedereen binnen de organisatie de richtlijnen voor basishygiëne volgen en zich laat testen bij klachten. Wanneer iemand mogelijk besmet is dienen persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) gebruikt te worden.

Het is ook zo dat PBM niet alleen beschermen, maar bij onjuist gebruik juist ook een risico op besmetting vormen. En het gebruik van PBM kan vervelend zijn in de communicatie met cliënten of gevoelens van onrust oproepen bij cliënten. Daarom is gepast gebruik belangrijk.

Symptomen besmetting met COVID-19 (Corona-virus)

Besmetting vindt plaats door middel van druppelinfectie: transmissie via grote druppels uit hoesten en niezen binnen een afstand van 2 meter. Besmetting kan ook plaatsvinden via aerosolen tijdens aerosolvormende handelingen (tracheale intubatie, niet-invasieve beademing, tracheotomie, cardiopulmonaire reanimatie, manuele handmatige beademing voorafgaand aan intubatie, bronchoscopie, handelingen aan de tracheostoma, uitzuigen). De incubatietijd is 2-14 dagen (gemiddeld 5-6 dagen).

Er wordt een breed palet aan klachten gemeld bij COVID-19-patiënten, waaronder:

- koorts, koude rillingen
- hoesten
- neusverkoudheid, kortademigheid, schorre stem, pijn bij de ademhaling
- keelpijn
- algehele malaise, vermoeidheid, algehele pijnklachten
- oculaire pijn
- spierpijn
- hoofdpijn
- duizeligheid
- prikkelbaarheid/verwardheid/delier,
- buikpijn
- anorexie/verlies van eetlust
- diarree, overgeven, misselijkheid
- verlies van of verminderde reukzin (hyposmie/anosmie) en smaakzin (dysgeusie/ageusie)
- conjunctivitis en verschillende huidafwijkingen.

Bij ouderen dient men extra alert te zijn, omdat zij niet altijd koorts ontwikkelen. Ook bij cliënten met een immuun gecompromitteerde aandoening met luchtklachten dient men extra alert te zijn. Voorbeelden zijn aangeboren immuundeficiënties en aandoeningen die het immuunsysteem aantasten (bijvoorbeeld HIV, chemo, antistolling deficiënties).

Risicogroepen

Sommige cliënten lopen een verhoogd risico hebben om geïnfecteerd te raken en/of hebben een grotere kans op een ernstiger beloop ingeval van besmetting met COVID-19.

Alle personen ≥ 70 jaar

Mensen die ouder zijn dan 70 jaar hebben een verhoogd risico op ernstig beloop van COVID-19. Kwetsbare ouderen die moeite hebben om hun zelfredzaamheid te behouden, lopen meer risico dan vitale ouderen.

Alle personen > 18 jaar met één van onderliggende aandoeningen:

- afwijkingen en functiestoornissen van de luchtwegen en longen;
- chronische hartaandoeningen;
- diabetes mellitus;
- ernstige nieraandoeningen die leiden tot dialyse of niertransplantatie;
- verminderde weerstand tegen infecties door medicatie voor auto-immuunziekten, na orgaantransplantatie, bij hematologische aandoeningen, bij aangeboren of op latere leeftijd ontstane afweerstornoissen waarvoor behandeling nodig is, of bij chemotherapie en/of bestraling bij kankerpatiënten; met een hivinfectie in overleg met de hiv-behandelaar.
- Personen ≥ 18 jaar in één van onderstaande situaties die een verhoogd risico hebben om anderen te infecteren: met een verstandelijke handicap die in een instelling wonen;

Check of sprake kan zijn van een mogelijke besmetting met COVID-19

Het is belangrijk, dat medewerkers dagelijks nagaan of cliënten klachten hebben die kunnen wijzen op een besmetting van Covid-19. Het RIVM heeft hiervoor een gezondheidscheck opgesteld. Voor cliënten die bij SGL wonen zijn niet alle vragen van toepassing, voor extramurale cliënten wel

Stel de volgende vragen				
Had u één van of meer van deze klachten in de afgelopen 24 uur:				
				
Hoesten	Verkoudheidsklachten	Verhoging of koorts	Benauwdheid	Reuk- en/of smaakverlies
Heeft u op dit moment een huisgenoot met koorts en/of Benauwdheidsklachten?				

Heeft u het coronavirus gehad en is dit in de afgelopen 7 dagen vastgesteld in een lab	
Heb je een huisgenoot/gezinslid Met het coronavirus en heb je in De afgelopen 14 dagen contact Met hem of haar gehad terwijl Hij/zij nog klachten had?	10 dagen
Ben je in quarantaine omdat je: - direct contact had met iemand waarbij het nieuwe coronavirus is vastgesteld? - terug bent gekomen uit een COVID-19- risicogebied*?	
Indien een van de vragen met ja beantwoord wordt, maak dan geen afspraak of annuleer de afspraak	

Begeleiding thuis of Hersenz thuisbehandeling

Medewerker begeleiding thuis checkt voorafgaand aan de afspraak of een cliënt klachten heeft die kunnen wijzen op een besmetting en informeert of de cliënt niet in contact is geweest met iemand die besmet is met Covid-19. De medewerker houdt 1,5 meter afstand en geeft zo nodig uitleg aan de cliënt met betrekking tot symptomen en de mogelijkheid om zich te laten testen.

Indien de cliënt klachten heeft, wordt begeleiding thuis gecontinueerd door middel van beeldzorg. Alleen wanneer de medewerker inschat dat de cliënt zich kan houden aan de algemene hygiënerichtlijnen en aan 1,5 meter afstand, kan in urgente situaties een bezoek in de thuissituatie plaatsvinden.

Dagbesteding of Hersenz groepsbehandeling

Medewerker dagbesteding checkt aan de deur of een cliënt klachten heeft die kunnen wijzen op een besmetting en informeert of de cliënt niet contact is geweest met iemand die besmet is met Covid-19. Medewerker houdt afstand en ziet erop toe dat de cliënt voldoende afstand van andere mensen houdt. Cliënten wordt gevraagd om een mondkapje te dragen bij binnenkomst, wissel van activiteiten en bij vertrek.

Indien de cliënt klachten heeft, of in aanraking is geweest met iemand die positief getest is, gaat de cliënt naar huis. Zo nodig geeft de medewerker uitleg aan de cliënt met betrekking tot symptomen en de mogelijkheid om zich te laten testen.

Wanneer de cliënt zelf klachten heeft, blijft de cliënt thuis tot de test negatief is, of ingeval van een positieve test tot minimaal 7 dagen daarna **EN** 48 uur koortsvrij **EN** 24 uur volledig klachtenvrij. Dat wil zeggen: geen koorts, geen neusverkoudheid en niet hoesten.

Wanneer de cliënt in aanraking is geweest met een positief getest gezinslid of nauw contact (zie beleid Bron- en contactonderzoek) mag de cliënt mag pas weer komen wanneer de quarantaine periode van 10 dagen voorbij is, of wanneer de cliënt na 5 dagen quarantaine is getest en de uitslag negatief is.

De medewerker informeert cliënten en medewerkers aan de hand van het beleid ten aanzien van bron- en contact onderzoek.

Wonen

Medewerker wonen checkt dagelijks of een cliënt klachten heeft die kunnen wijzen op een besmetting met Covid-19. Indien dat het geval is, gaat de cliënt in quarantaine, worden direct persoonlijke beschermingsmiddelen ingezet en wordt een test aangevraagd.

Het aanvraag van een test gebeurt na overleg met de leidinggevende en de huisarts. Na toestemming van de huisarts vraagt de medewerker een test aan bij de GGD. Bij de aanvraag dient de medewerker cliëntinformatie door te geven. Ook dient duidelijk aangegeven te worden dat de cliënt niet naar de testlocatie kan komen vanwege de beperkingen van de cliënt. Aanvragen worden doorgegeven aan het coronateam.

Testen kunnen aangevraagd worden:

Regio Zuid Limburg: T **088-8805005**

Regio Noord- en Midden Limburg: T **0800-1202**

Uitslagen worden door de GGD teruggekoppeld aan dienstdoend manager en coronateam. Soms ook rechtstreeks aan de locatie.

De woonlocatie wordt gezien als een gezinssituatie. Dit betekent dat cliënten thuisblijven en de locatie tijdelijk wordt gesloten voor bezoek.

Cliënten die positief zijn en cliënten met klachten blijven in hun appartement en worden verzorgd met PBM. Cliënten met klachten worden getest en hoeven bij negatieve test niet in het appartement te blijven, maar wel thuis (net als de andere cliënten die geen klachten hebben).

Cliënten die geen klachten hebben blijven thuis. Na 5 dagen kunnen cliënten getest worden, indien zij dan negatief testen mag de thuisquarantaine opgeheven worden. Cliënten die ervoor kiezen om zich niet te laten testen, blijven 10 dagen in thuisquarantaine.

Wanneer zijn persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) nodig?

In principe is het alleen nodig om persoonlijke beschermingsmiddelen te gebruiken als een cliënt verdacht wordt van een besmetting met COVID-19, of daadwerkelijk positief getest is.

Vanwege het toenemende aantal besmettingen landelijk, volgen wij het advies van de VGN om **ook preventief** PBM in te zetten.

Persoonlijke beschermingsmiddelen zonder dat sprake is van symptomen die kunnen wijzen op een besmetting.

Tijdens zorg- of ondersteuningsmomenten waarbij medewerkers dichterbij komen dan 1,5 meter, wordt PBM gedragen.

In die situatie volstaat gebruik van een chirurgisch mondneusmasker en handschoenen.

Persoonlijke beschermingsmiddelen wanneer sprake is van symptomen die kunnen wijzen op een besmetting

Wanneer sprake is van een mogelijke besmetting met het COVID-19, dient naast een mondneusmasker en handschoenen ook een beschermbril en een schort gedragen te worden (bij lijfgebonden zorg).

Ook bij kort contact dient PBM gedragen te worden, het RIVM heeft op dat vlak haar beleid aangepast. Voorbeelden zijn: even kopje koffie naar cliënt brengen, of binnen komen met een vraag.

Wanneer meer dan 1,5 afstand houden mogelijk is hoeft geen PBM gedragen te worden, ook niet als de cliënt hoest of niest. Hieronder vallen bijvoorbeeld: eten brengen, begeleidingsgesprekken en huishoudelijke ondersteuning (bij schoonmaak handschoenen aan).

Wanneer een cliënt positief getest is en vervoerd dient te worden, bijvoorbeeld naar een ziekenhuis, dragen zowel cliënt als medewerker een chirurgisch mondneusmasker en handschoenen.

Persoonlijke beschermingsmiddelen wanneer een cliënt in aanraking is geweest met iemand die positief is getest op Covid-19

Wanneer een cliënt in aanraking is geweest met iemand die positief is getest met COVID-19, dient het beleid met betrekking tot Bron- en Contact onderzoek gevolgd te worden. Wanneer sprake is geweest van nauw contact, gaat de cliënt in quarantaine en wordt hetzelfde gehandeld als bij een mogelijke besmetting.

Aandachtspunten voor het dragen van PBM:

- Het mondneusmasker kan 3 uur achtereen gedragen worden en mag tussentijds niet om de hals gedragen worden vanwege besmettingsgevaar.
- De beschermbril kan eveneens 3 uur achtereen gedragen worden
- Handschoenen dienen per cliënt gewisseld worden.
- Een schort wordt gebruikt bij lichamelijke verzorging (douchen, toiletgang, tanden poetsen) en dient per cliënt gewisseld te worden.

Welke mondneusmaskers dienen gebruikt te worden

In onderstaande alinea's wordt uitgelegd welke mondneusmaskers wanneer gebruikt dienen te worden. Doorloop vooraf het stappenplan in het protocol om te zien of en welke PBM er nodig is.

1 Zelfgemaakt mondneusmasker zonder filter

Het zelfgemaakte mondneusmasker wordt gebruikt door medewerkers en vrijwilligers wanneer zij cliënten vervoeren en volgens de landelijke richtlijn m.b.t. openbaar vervoer een mondneusmasker dienen te dragen.

Cliënten dienen in principe zelf zorg te dragen voor een mondneusmasker ten behoeve van vervoer. Indien zij hier niet toe in staat zijn (vanwege beperkingen of het ontbreken van een netwerk), mag een zelfgemaakt mondneusmasker verstrekt worden

Zelfgemaakte mondneuskapjes bieden niet voldoende bescherming tegen het coronavirus, maar het dragen van zo'n mondkapje beschermd wel tegen kuchen en bijvoorbeeld met consumptie praten en het maakt jezelf maar ook anderen ervan bewust dat alertheid en goed handhygiëne nodig is. Het vestigt aandacht op dat er iets aan de hand kan zijn.

Wanneer er geen zelfgemaakt mondneuskapje zonder filter meer voorhanden is, mag een stoffen mondneusmasker met filter worden gebruikt.

2 Stoffen mondneusmasker met filter

Het Reinier de Graaf ziekenhuis heeft (in samenwerking met het RIVM en de Inspectie) stoffen mondneusmaskers ontworpen, die ook getest zijn op effectiviteit. Uit deze test is gebleken dat deze mondneusmaskers effectief zijn. Deze mondkapjes zijn gemaakt van katoen en worden voorzien van een stofzuigerfilter.

SGL heeft in navolging van het Reinier de Graag ziekenhuis ook stoffen mondneusmaskers laten maken, die voorzien kunnen worden van een stofzuigerfilter. Deze mondneusmaskers kunnen gewassen worden op 60° Celsius, alleen de filters worden telkens vervangen.

Recent heeft het RIVM aangegeven, dat de stofzuigerfilters niet getest zijn op gezondheidseffecten bij langdurig gebruik en dat het gebruik om die reden wordt afgeraden. Dit betekent dat de stoffen mondneusmaskers alleen in geval van uiterste nood – ernstige schaarste gebruikt zullen worden.

3 Chirurgisch mondneusmasker

Het RIVM geeft aan dat binnen de Gehandicaptenzorg bij een mogelijke besmetting met het coronavirus een chirurgisch mondneusmasker IIR gebruikt dient te worden. Dit zijn de maskers die op alle locaties gebruikt worden in geval van een mogelijke besmetting met het coronavirus.

Op het moment dat chirurgische mondneusmaskers IIR niet meer voorhanden zijn, mag in geval van nood (tijdelijk) het stoffen mondneusmasker met filter gebruikt worden.

4 FFP2 mondneusmasker

Een FFP2 mondneusmasker bevat een fijnere filter en is bedoeld voor cliënten waarbij aerosol vormende handelingen verricht dienen te worden. Dit is alleen van toepassing bij cliënten met beademing.

Het RIVM geeft aan dat wanneer FFP2 mondneusmaskers niet meer voorhanden zijn, FFP1 maskers het beste alternatief zijn.

Gebruik van PBM schematisch weergegeven:

Cliënt heeft geen klachten	Cliënt dient vervoerd te worden	Altijd	Zelfgemaakt mondneusmasker of stoffen mondneusmasker zonder filter
	Cliënt heeft zorg of andere ondersteuning nodig	Dichterbij dan 1,5 meter	Chirurgisch mondneusmasker IIR
Cliënt heeft klachten en is (mogelijk) besmet met Covid-19	Cliënt heeft zorg of ondersteuning nodig	Dichterbij dan 1,5 meter	Chirurgisch mondneusmasker Handschoenen Schort Beschermbрил
Cliënt is (mogelijk) besmet met Covid-19 en heeft beademing	Cliënt heeft zorg of ondersteuning nodig	Dichterbij dan 1,5 meter	FFP2 mondneusmasker Handschoenen Schort Beschermbрил

Schoonmaakrichtlijnen COVID-19

Dagbesteding of groepsbehandeling Hersenz

Cliënten die klachten hebben die kunnen wijzen op een besmetting met COVID-19 blijven thuis. Omdat geen zorg wordt verleend aan cliënten die positief zijn getest, hoeven er binnen de activiteitencentra geen speciale schoonmaakrichtlijnen toegepast te worden, buiten de reguliere schoonmaakrichtlijnen. Toiletten en verzorgingsruimtes worden al dagelijks schoongemaakt.

Wonen

Op woonlocaties kunnen wel cliënten verblijven die klachten hebben of positief getest zijn op COVID-19. Wanneer deze situatie zich voordoet, gelden extra schoonmaakrichtlijnen, aanvullend op bestaande richtlijnen. In onderstaande tabellen is weergegeven hoe te handelen.

Gebruik van faciliteiten en middelen
Alleen gebruik van eigen toilet en badkamer, eigen toilet artikelen.
Bestek, borden, bekens en glazen apart houden.
Wasgoed (kleding, beddengoed, handdoeken) wassen op minimaal 40 graden, volledig programma.

Schoonmaak

Gebruik bij reiniging altijd wegwerp handschoenen en pas na uitvoering van de taken handhygiëne toe.

Vaat dient gescheiden afgewassen te worden met een standaard afwasmiddel, of in de vaatwasser op een uitgebreid wasprogramma.

Wasgoed dient in een aparte waszak verzameld te worden en gewassen te worden op minimaal 40°C met een volledig wasprogramma en normaal wasmiddel.

De ruimtes waar de cliënt verblijft en oppervlakken die door de cliënt regelmatig worden aangeraakt dienen **dagelijks** gereinigd te worden met een huishoudelijk schoonmaakmiddel.

Handcontactpunten zoals toiletbediening, deurklinken en lichtknopjes worden (na reiniging met schoonmaakmiddel) **dagelijks** gereinigd met huishoudbleek. Maak hiervoor een verse oplossing in de verhouding 250 ml bleekmiddel op 10 liter water.

Ruimtes **dagelijks** een half uur luchten door ramen open te zetten.

Beschermingsmiddelen afvoeren of hergebruiken

Mondkapjes, plastic schorten en handschoenen in een plastic afvalzak doen. De afvalzak mag bij het reguliere afval.

Beschermingsbrillen wassen met water en zeep en daarna reinigen met alcohol. Beschermingsmiddelen per cliënt apart houden.